Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

ze dne 14. dubna 2016 *

„Řízení o předběžné otázce — Zemědělství — Společná organizace trhů — Nařízení (ES) č. 565/2002 — Článek 3 odst. 3 — Celní kvóta — Česnek pocházející z Argentiny — Dovozní licence — Nepřevoditelnost práv vyplývající z dovozních licencí — Obcházení — Zneužití práva — Podmínky — Nařízení (ES, Euratom) č. 2988/95 — Článek 4 odst. 3“

Ve věci C-131/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud, Itálie) ze dne 13. ledna 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 21. března 2014, v řízení

Malvino Cervati,

Società Malvi Sas di Cervati Malvino, v likvidaci,

proti

Agenzia delle Dogane,

Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno,

za přítomnosti:

Roberta Cervatiho,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal a E. Jarašiūnas (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: L. Carrasco Marco, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 18. listopadu 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za M. Cervatiho, Società Malvi Sas di Cervati Malvino a R. Cervatiho, C. Mazzonim, M. Morettem a G. Rondellem, avvocati,

* Jednací jazyk: italština.

— za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s A. Collabolletta, avvocato dello Stato,

— za řeckou vládu I. Chalkiasem, jakož i I. Dresiou, O. Tsirkinidou a D. Ntourntoureka, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi B.-R. Killmannem a P. Rossim, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Komise (ES) č. 1047/2001 ze dne 30. května 2001, kterým se zavádí systém dovozních licencí a osvědčení o původu a stanoví se režim správy celních kvót pro česnek dovážený ze třetích zemí (*neoficiální překlad*) (Úř. věst. L 145, s. 35), jakož i nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, s. 1; Zvl. vyd. 01/01, s. 340).

2 Projednávaná žádost byla předložena v rámci sporu, v němž stojí Malvin Cervati v postavení komplementáře komanditní společnosti a zákonného zástupce Società Malvi Sas di Cervati Malvino, v likvidaci (dále jen „Malvi“), jakož i tato společnost proti Agenzia delle Dogane (celní úřad) a Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno (celní úřad – kancelář celního úřadu v Livornu) (dále společně „celní úřad“) ve věci opravného a celního výměru oznámeného společnosti Malvi v souvislosti s dovozy česneku pocházejícího z Argentiny, na které se vztahovala preferenční celní sazba.

Právní rámec

Nařízení č. 2988/95

3 Článek 4 nařízení č. 2988/95, který se nachází v hlavě II, nadepsané „Správní opatření a sankce“, stanoví:

„1. Každá nesrovnalost vede zpravidla k odnětí neoprávněně získané výhody

— formou povinnosti zaplatit nebo nahradit dlužné nebo neoprávněně získané částky,

[...]

3. Jednání, u nichž je prokazatelné, že jejich účelem je získání výhody v rozporu s cíli [unijního] práva […] použitelného v daném případě umělým vytvořením podmínek vyžadovaných pro získání uvedené výhody, vedou k tomu, že se uvedená výhoda buď neudělí, nebo odejme.

[...]“

Nařízení (ES) č. 1291/2000

4 Článek 8 odst. 1 první pododstavec nařízení Komise (ES) č. 1291/2000 ze dne 9. června 2000, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty (Úř. věst. L 152, s. 1; Zvl. vyd. 03/29, s. 145), stanoví:

„Dovozní nebo vývozní licence uděluje povolení a zakládá závazek dovážet nebo vyvážet na základě licence a během doby její platnosti, s výjimkou případu vyšší moci, přesně určené množství daných produktů a/nebo zboží.“

5 Článek 9 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Závazky vyplývající z licencí nebo osvědčení nejsou převoditelné. Práva vyplývající z licencí nebo osvědčení jsou převoditelná držitelem během doby jejich platnosti. [...]“

6 Článek 15 odst. 2 první pododstavec uvedeného nařízení stanoví:

„Žádost o licenci nebo osvědčení je zamítnuta, pokud není složena dostatečná jistota u příslušného subjektu v den podání žádosti [...]“

7 Článek 35 odst. 2 téhož nařízení stanoví:

„[…] pokud nebyl splněn závazek dovážet nebo vyvážet, jistota propadá úměrně k částce, která se rovná rozdílu mezi:

a) 95 % množství uvedeného v licenci nebo osvědčení a

b) množstvím skutečně dovezeným nebo vyvezeným.

[...]

Pokud však dovezené nebo vyvezené množství dosahuje méně než 5 % množství uvedeného v licenci nebo osvědčení, jistota zcela propadá.

[...]“

Nařízení č. 1047/2001

8 Článek 5 nařízení č. 1047/2001, nadepsaný „Vydávání licencí“, ve svém odstavci 1 stanoví, že „[o]dchylně od článku 9 nařízení [č. 1291/2000] nelze práva plynoucí z licencí ‚A‘ převést“. (*neoficiální překlad*)

9 Nařízení č. 1047/2002 bylo zrušeno s účinností od 1. června 2002 nařízením Komise (ES) č. 565/2002 ze dne 2. dubna 2002, kterým se stanoví postup pro spravování celních kvót a kterým se zavádí systém osvědčení o původu česneku dováženého ze třetích zemí (Úř. věst. L 86, s. 11; Zvl. vyd. 02/12, s. 224).

Nařízení č. 565/2002

10 Body 1, 3 a 5 až 7 odůvodnění nařízení č. 565/2002 znějí:

„(1) [...] Od 1. července 2001 se obvyklé clo na dovážený česnek spadající pod kód KN 0703 20 00 skládá ze cla ve výši 9,6 % hodnoty zboží a zvláštní částky ve výši 1 200 EUR za 1 tunu čisté hmotnosti. Rozhodnutím [Rady ze dne 28. května 2001 o uzavření Dohody ve formě výměny dopisů mezi Evropským společenstvím a Argentinskou republikou na základě článku XXVIII Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT) 1994 o změně koncesí pro česnek stanovených v seznamu CXL, který tvoří přílohu GATT (Úř. věst. L 142, s. 7; Zvl. vyd. 11/37, s. 296)] však byla otevřena kvóta o objemu 38 370 tun, která je osvobozena od zvláštního cla, dále jen ‚kvóta GATT'. Dohoda stanoví, že tato kvóta bude rozdělena na 19 147 tun pro dovoz z Argentiny (pořadové číslo 09.4104) […]

[...]

(3) Postup pro spravování kvóty GATT byl zaveden nařízením [č. 1047/2001] […] Zkušenosti však ukazují, že tuto správu lze vylepšit a zjednodušit. Mělo by být zejména zrušeno vyžadování dovozních licencí na dovozy uskutečňované mimo kvóty GATT a měly by být pozměněny podmínky přístupu dovozců k této kvótě, tak aby se bral větší ohled na tradiční obchodní toky.

[...]

(5) Vzhledem k existenci zvláštního cla na nepreferenční dovozy nad rámec kvóty GATT je pro správu kvóty nezbytné zavést systém dovozních licencí. Podrobná pravidla tohoto systému musí doplňovat nebo se odchylovat od pravidel stanovených nařízením [č. 1291/2000] [...].

(6) Je nezbytné, aby existovala opatření, která co nejvíce omezí spekulativní žádosti o dovozní licence, které nesouvisí se skutečnou obchodní činností na trhu s ovocem a zeleninou. K tomuto účelu by měla být stanovena zvláštní pravidla týkající se žádostí o licence a platností licencí.

(7) Vzhledem k tomu, že dohoda uzavřená s Argentinou upravuje správu kvóty GATT na základě systému tradičních a nových dovozců, je nutné vymezit pojem tradičních dovozců a rozdělit kvótu mezi tyto dvě kategorie dovozců tak, aby bylo umožněno její optimální využití."

11 Toto nařízení ve svém čl. 2 prvním pododstavci obsahuje následující definice:

„Pro účely tohoto nařízení se:

a) ‚dovozním obdobím' rozumí období jednoho roku od 1. června jednoho roku do 31. května následujícího roku;

[...]

c) ‚tradičními dovozci' rozumějí dovozci, kteří dováželi do Společenství česnek alespoň ve dvou nebo třech předchozích dovozních obdobích, bez ohledu na původ a datum těchto dovozů;

d) ‚referenčním množstvím' rozumí maximální množství ročních dovozů česneku uskutečněných tradičním dovozcem v kalendářních letech 1998, 1999 a 2000. Pokud dotčený dovozce nedovezl alespoň ve dvou z těchto tří let žádný česnek, je referenčním množstvím maximální množství ročních dovozů během tří dovozních období předcházejících období, na které bylo požádáno o udělení dovozní licence;

e) ‚novými dovozci' rozumějí dovozci, kteří nejsou tradičními dovozci.

[...]“

12 Článek 3 nařízení č. 565/2002, nadepsaný „Systém dovozních licencí“, stanoví:

„1. Při veškerých dovozech v rámci [celních] kvót [na česnek spadající pod kód KN 0703 20 00 otevřených rozhodnutím 2001/404/ES] se vyžaduje předložení dovozní licence, dále jen "licence" vydané v souladu s nařízením [č. 1291/2000], s výhradou ustanovení tohoto nařízení.

[...]

3. Odchylně od článku 9 nařízení [č. 1291/2000] nejsou práva vyplývající z licencí převoditelná.

4. Výše jistoty uvedené v čl. 15 odst. 2 nařízení [č. 1291/2000] je 15 eur na tunu čisté hmotnosti.“

13 Článek 5 tohoto nařízení, nadepsaný „Žádosti o licence“, stanoví:

„1. Žádosti o licence smějí předkládat pouze dovozci.

[...]

Pokud noví dovozci získali licence podle tohoto nařízení nebo podle nařízení [č. 1047/2001] během předcházejícího dovozního období, musí prokázat, že přinejmenším 90 % množství, které jim bylo přiděleno, bylo [skutečně] uvedeno do volného oběhu.

[...]

3. Množství, o které požádají v žádostech o licenci tradiční dovozci, nemůže v dovozním období přesáhnout referenční množství těchto dovozců.

4. Pro každý ze tří původů a pro každé ze čtvrtletí uvedených v příloze I nemůže množství, o které ve svých žádostech o licence požádají noví dovozci, přesáhnout 10 % množství uvedeného v příloze I pro dané čtvrtletí a daný původ.

[…]“

14 Článek 6 uvedeného nařízení, nadepsaný „Maximální množství pro výdej licencí“, stanoví:

„1. Pro každý ze tří původů a pro každé čtvrtletí uvedené v příloze I se licence udělují pouze do maximálního množství, které se rovná součtu:

a) množství uvedenému v příloze I pro dané čtvrtletí a daný původ;

b) množství, na které nebyla u tohoto původu v předchozím čtvrtletí podána žádná žádost;

c) nevyužitého množství z dříve vydaných licencí [z licencí vydaných dříve pro tento původ] oznámeného Komisi.

[...]

2. U každého ze tří původů a u každého ze čtvrtletí uvedených v příloze I se maximální množství vypočítané podle odstavce 1 rozděluje následovně:

a) 70 % tradičním dovozcům,

b) 30 % novým dovozcům.

Avšak od prvního pondělí druhého měsíce každého čtvrtletí se dostupná množství rozdělují bez rozdílu oběma skupinám dovozců.“

15 Článek 13 druhý pododstavec nařízení č. 565/2002 stanoví, že se toto nařízení v zásadě použije na žádosti o licence předložené ode dne 8. dubna 2002 a na propouštění do volného oběhu ode dne 1. června 2002.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

16 Společnost Malvi byla společností činnou v odvětví dovozu a vývozu ovoce a zeleniny a měla postavení tradičního dovozce ve smyslu čl. 2 prvního pododstavce písm. c) nařízení č. 565/2002. Společnost Malvi prostřednictvím jiné společnosti, která sama využívala dalších hospodářských subjektů, nakupovala česnek pocházející z Argentiny, dovezený v průběhu února a března roku 2003 v rámci celní kvóty stanovené tímto nařízením, a tudíž se na něj vztahovala preferenční celní sazba (dále jen „sporné dovozy“), ačkoliv nebyla držitelkou dovozní licence, která byla za tímto účelem nezbytná, jelikož její vlastní licence již byly vyčerpány.

17 Vzhledem k tomu, že celní úřad – celní kancelář v Livornu měl za to, že se společnost Malvi protiprávně vyhýbala clu i dani z přidané hodnoty a využívala při tom podvodný mechanismus, ve kterém společnost L’Olivo Maria Imp. Exp. (dále jen „L’Olivo“), která měla postavení nového dovozce ve smyslu nařízení č. 565/2002 a prováděla sporné dovozy, jednala jako krycí společnost, a vzhledem k tomu, že ji celní úřad – kancelář celního úřadu v Livornu považoval za společně a nerozdílně odpovědnou spolu s tímto dovozcem, zaslal společnosti Malvi dodatečný platební výměr.

18 Mechanismus postihovaný tímto úřadem, který jej považoval za podvodný, může být popsán takto: společnost L’Olivo, držitelka dovozních licencí nezbytných pro využívání preferenční celní sazby, nakoupila zásilky česneku pocházejícího z Argentiny, které se nacházely v přepravě z celních skladů u společnosti Bananaservice Srl (dále jen „Bananaservice“) řízené Robertem Toninim, která takové licence neměla. Společnost L’Olivo poté dovezla tyto zásilky česneku do Evropské unie a využila přitom preferenční celní sazbu a následně, když bylo zboží propuštěno do volného oběhu, jej dále prodala společnosti Tonini Roberto & C. Sas (dále jen „Tonini“). Ve třetí fázi společnost Tonini uvedené zásilky dále prodala společnosti Malvi.

19 Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud) uvádí, že jedině společnost L’Olivo měla dovozní licence na své jméno a dále že zásilky česneku byly převedeny oproti přiměřené úhradě, která však byla nižší než výše zvláštního cla, které bylo splatné z dovozů uskutečněných mimo kvótu GATT.

20 Společnost Malvi se proti dodatečnému platebnímu výměru odvolala ke Comissione tributaria provinciale di Livorno (Provinciální finanční soud v Livornu), který jejímu odvolání rozsudkem ze dne 15. listopadu 2006 vyhověl.

21 Celní úřad se proti tomuto rozsudku odvolal k Commissione tributaria regionale della Toscana (Regionální finanční soud pro Toskánsko), který uvedený rozsudek změnil rozsudkem ze dne 7. září 2010. Tento soud byl toho názoru, že celního podvodu se dopouští tradiční dovozce, který – jelikož nemá vlastní dovozní licenci v rámci kvóty GATT – namísto toho, aby koupil zboží přímo od vývozce a dovezl je mimo kvótu, přičemž by zaplatil zvláštní clo, koupil již proclené zboží od jiného hospodářského subjektu, který zboží na jeho pokyn nabyl za účelem dalšího prodeje prostřednictvím podniku, který je držitelem licence umožňující dovoz v rámci celní kvóty, výměnou za odpovídající odměnu za poskytnutou službu.

22 Malvino Cervati v postavení komanditisty komanditní společnosti podal proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek ke Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud).

23 Malvino Cervati na podporu svého kasačního opravného prostředku zejména uvádí, že došlo k porušení nařízení č. 1047/2001 a č. 565/2002, přičemž je toho názoru, že tradičnímu dovozci, který nemá licenci umožňující dovoz v rámci kvóty GATT, se nezakazuje, aby se obrátil na jiného tradičního dovozce, který jakmile získá zboží od dodavatele mimo Společenství, převede toto zboží jako cizí zásoby třetímu hospodářskému subjektu, který, aniž by převedl svou licenci, doveze zboží do Unie a poté je dále prodá druhému tradičnímu dovozci za náležitou odměnu za poskytnutou službu, a tento druhý tradiční dovozce zboží prodá prvnímu tradičnímu dovozci. Malvino Cervati mimoto tvrdí, že základním účelem kvóty GATT je zajistit potřebu zásobování unijního trhu za současného zachování rovnováhy tohoto trhu. Právě ztráta kvót, které již byly přiděleny některým dovozcům, a tudíž nevyčerpání kvóty, má za následek spekulativní zvýšení cen. Za takových okolností, jako jsou okolnosti v projednávané věci, tudíž nelze hovořit o podvodu.

24 Celní úřad naproti tomu tvrdí, že došlo k použití části kvóty, která byla přidělena jinému hospodářskému subjektu, a v důsledku toho k celnímu podvodu majícímu za cíl obejít systém ochrany vnitřního trhu. Je toho názoru, že podvod je v projednávané věci zjevný, a to zejména s ohledem na skutečnost, že společnost Malvi předem objednala zásilky česneku pocházejícího z Argentiny, které pak byly dovezeny společností L'Olivo, že společnost Malvi poskytla předem peníze společnosti Tonini, která má stejného ředitele jako společnost Bananaservice, a že společnost L'Olivo dosáhla zisku 0,25 eura na 1 kg. Celní úřad dodává, že M. Cervati neobjasnil, jakou výhodu mu vedle daňového zvýhodnění spočívajícího v platbě v preferenčním sazebním režimu přináší takový mechanismus.

25 Vzhledem k tomu, že Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud) měl za to, že spor, který mu byl předložen, není judikaturou Soudního dvora řešen, a konstatoval, že použitelná unijní právní úprava je ve vnitrostátní judikatuře vykládána rozdílně, rozhodl se řízení přerušit a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být nařízení č. 1047/2001 a nařízení č. 2988/95 vykládána v tom smyslu, že skutečnost, že hospodářský subjekt Společenství A ([společnost Malvi]), který nevlastní dovozní licenci nebo vyčerpal svoji část kvóty, takže pořídí zásoby zboží od jiného hospodářského subjektu Společenství B ([společnost Tonini]), který je sám koupil od dodavatele mimo Společenství ([společnost Bananaservice]), který je jako cizí zásoby převedl na jiný hospodářský subjekt Společenství C ([L'Olivo]), který na základě splnění podmínek získal licenci v rámci kvóty, a aniž by svou vlastní licenci převedl, zboží uvedl do volného oběhu v Evropském Společenství za účelem jeho prodeje, jakmile bude procleno, za spravedlivou odměnu, která je nižší než zvláštní clo z dovozu nad rámec kvóty, témuž hospodářskému subjektu B ([společnost Tonini]), který je nakonec prodá hospodářskému subjektu A ([společnost Malvi]), zakázáno a představuje zneužití práva a fiktivní jednání?“

K předběžné otázce

26 Úvodem je třeba připomenout, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. V tomto ohledu může Soudní dvůr ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžit ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (rozsudky Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, body 39 a 40, a Cimmino a další, C-607/13, EU:C:2015:448, body 37 a 38, jakož i citovaná judikatura).

27 V daném případě předkládací rozhodnutí předně uvádí, že ke sporným dovozům došlo v únoru a březnu roku 2003. Nařízení č. 1047/2001, na které odkazuje předkládající soud ve své předběžné otázce, však bylo zrušeno nařízením č. 565/2002 s účinností od 1. června 2002. Článek 13 druhý pododstavec nařízení č. 565/2002 kromě toho uvádí, že se nařízení č. 565/2002 použije na žádosti o licence předložené do 8. dubna 2002 a na propuštění do volného oběhu ode dne 1. června 2002. Na spor v původním řízení je tedy *ratione temporis* použitelné nařízení č. 565/2002, a nikoliv nařízení č. 1047/2001.

28 Z předkládacího rozhodnutí dále vyplývá, že společnosti dotčené v původním řízení je vytýkáno, že si opatřila česnek dovezený v rámci kvóty GATT, zatímco své vlastní licence přiznávající nárok na dovoz v rámci kvóty GATT již vyčerpala. Celní orgány tudíž této společnosti vytýkají, že tím zneužívajícím způsobem využila část kvóty vyhrazené pro jiný subjekt s cílem dosáhnout dovozu tohoto zboží s preferenční celní sazbou, a to tak, že se podílela na obcházení zákazu převodu práv vyplývajících z licencí, který je stanoven v čl. 3 odst. 3 nařízení č. 565/2002.

29 Konečně, i když se nařízení č. 2988/95, na které vnitrostátní soud rovněž odkazuje ve své předběžné otázce, týká ochrany finančních zájmů Unie obecně – jak vyplývá z jeho názvu – jeho čl. 4 odst. 3 se zabývá právě otázkou zneužití práva.

30 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 3 odst. 3 nařízení č. 565/2002 a čl. 4 odst. 3 nařízení č. 2988/95 musí být vykládány v tom smyslu, že brání takovému mechanismu, jako je mechanismus, o nějž se jedná ve věci v původním řízení, kdy hospodářský subjekt, tradiční dovozce ve smyslu nařízení č. 565/2002, který již vyčerpal své licence umožňující dovoz v preferenčním sazebním režimu, objednal u druhého subjektu, rovněž tradičního dovozce, který takové licence nemá,

— zboží, které je nejprve prodáno mimo Unii společností spojenou s druhým hospodářským subjektem třetímu hospodářskému subjektu, novému dovozci ve smyslu uvedeného nařízení, který je držitelem takových licencí,

— toto zboží je poté propuštěno do volného oběhu v Unii třetím hospodářským subjektem s preferenční celní sazbou, následně prodáno tímto třetím hospodářským subjektem druhému hospodářskému subjektu a

— toto zboží je nakonec převedeno druhým hospodářským subjektem na první hospodářský subjekt,

z důvodu, že takový mechanismus tím, že prvnímu hospodářskému subjektu umožňuje, aby nabyl zboží dovezené v rámci celní kvóty stanovené týmž prvním nařízením, třebaže nemá licenci, která je k tomu nezbytná, představuje zneužití práva tímto prvním hospodářským subjektem.

31 V tomto ohledu je třeba uvést, že ve věci v původním řízení bylo převedeno pouze zboží a že toto zboží bylo navíc dovezeno do Unie na základě licencí, jejichž legalita není zpochybňována. *Stricto sensu* tedy nedošlo k žádnému porušení zákazu převodu práv vyplývajících z těchto licencí, který je stanoven v čl. 3 odst. 3 nařízení č. 565/2002. Mimoto je nesporné, že transakce spočívající v nákupu, dovozu a dalším prodeji dotčené v původním řízení, posuzovány individuálně, splňovaly formální podmínky přiznání preferenčního sazebního režimu.

32 Podle ustálené judikatury Soudního dvora se však subjekty práva nemohou norem unijního práva dovolávat podvodně nebo zneužívajícím způsobem. Způsob použití unijní právní úpravy totiž nemůže jít až tak daleko, aby zahrnoval zneužívající praktiky hospodářských subjektů, tedy plnění, jež nejsou uskutečněna v rámci obvyklých obchodních podmínek, nýbrž pouze s cílem získat zneužívajícím způsobem výhody vyplývající z unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudky Halifax a další, C-255/02, EU:C:2006:121, body 68 a 69, jakož i citovaná judikatura, a SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, body 29 30).

33 Z ustálené judikatury Soudního dvora rovněž vyplývá, že konstatování existence zneužívající praktiky vyžaduje objektivní prvek, který se projevuje tím, že ze všech objektivních okolností musí vyplývat, že i přes formální dodržení podmínek stanovených unijní právní úpravou nebylo dosaženo cíle sledovaného touto právní úpravou (v tomto smyslu viz zejména rozsudky Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, bod 52, jakož i SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 32).

34 Takové konstatování dále vyžaduje subjektivní prvek v tom smyslu, že ze všech objektivních okolností musí vyplývat, že hlavním účelem dotčených transakcí je získání neoprávněné výhody, a to tím, že se uměle vytvoří podmínky vyžadované pro její získání. Zákaz zneužívajících praktik totiž není relevantní, pokud dotčená plnění mohou mít jiné odůvodnění než pouhé dosažení výhody (v tomto smyslu viz zejména rozsudky Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, bod 53, jakož i SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 33). Existence takového subjektivního prvku musí být mimoto prokázána na straně dotyčné entity (v tomto smyslu vit rozsudek Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, bod 55).

35 I když Soudní dvůr při rozhodování o předběžné otázce může případně podat upřesnění, aby vnitrostátnímu soudu poskytl vodítko při jeho výkladu, je nicméně na vnitrostátním soudu, aby ověřil, zda jsou ve sporu v původním řízení naplněny prvky zneužití. V tomto kontextu ověření existence zneužívající praktiky vyžaduje, aby předkládající soud zohlednil všechny skutečnosti a okolnosti projednávaného případu, včetně obchodních transakcí, které dotčenému dovozu předcházely a po něm následovaly (rozsudky SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 34 a citovaná judikatura, jakož i Cimmino a další, C-607/13, EU:C:2015:448, bod 60).

36 V tomto ohledu, pokud jde na prvním místě o cíle nařízení č. 565/2002, z bodů 6 a 7 jeho odůvodnění vyplývá, že toto nařízení upravuje správu stanovené celní kvóty tím, že se kvóta rozdělí mezi tradiční a nové dovozce, čímž se umožní optimální využívání této kvóty a omezí se spekulativní žádosti o dovozní licence, které nesouvisí se skutečnou obchodní činností na trhu s ovocem a zeleninou.

37 Na rozdíl od nařízení, která byla dotčena ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky SICES a další (C-155/13, EU:C:2014:145) a Cimmino a další (C-607/13, EU:C:2015:448), které v podstatě vyhrazovaly určitou část kvót upravených těmito nařízeními novým hospodářským subjektům, nařízení č. 565/2002 část kvóty GATT nevyhrazuje novým dovozcům bezpodmínečně.

38 Článek 5 odst. 3 nařízení č. 565/2002 totiž bezpochyby stanoví, že množství, o které požádají v žádostech o licence tradiční dovozci, nemůže v dovozním období přesáhnout referenční množství těchto dovozců, čímž přispívá k omezení rozšiřování dovozní činnosti tradičních dovozců. Článek 5 odst. 1 třetí pododstavec tohoto nařízení novým dovozcům, kteří získali licence podle uvedeného nařízení a chtějí podat novou žádost o licence, ukládá, aby prokázali, že přinejmenším 90 % množství, které jim bylo přiděleno, bylo na jejich vlastní účet skutečně uvedeno do volného oběhu v souladu s cílem omezení spekulativních žádostí o licence, které nesouvisejí se skutečnou obchodní činností na trhu s ovocem a zeleninou, uvedeným v bodě 6 odůvodnění téhož nařízení.

39 Nicméně, i když čl. 6 odst. 2 první pododstavec nařízení č. 565/2002 stanoví, že pro každý z původů a každé čtvrtletí se maximální množství zboží, pro které se licence vydávají, stanoví na 70 % v případě tradičních dovozců a na 30 % v případě nových dovozců, druhý pododstavec tohoto ustanovení výslovně stanoví, že „od prvního pondělí druhého měsíce každého čtvrtletí“ „se dostupná množství rozdělují bez rozdílu oběma skupinám dovozců“.

40 Za těchto podmínek je nutné konstatovat, že takový mechanismus, jako je mechanismus dotčený ve věci v původním řízení, patrně neohrožuje cíle sledované nařízením č. 565/2002.

41 Zaprvé první kupující zboží v Unii, který je rovněž tradičním dovozcem, tím, že toto zboží koupí od nového dovozce, který disponuje licencemi, nenabývá právo na to, aby jeho referenční množství, které je definováno v čl. 2 prvním pododstavci písm. d) nařízení č. 565/2002, bylo vypočteno na základě,

který zahrnuje množství zboží, které koupil od tohoto nového dovozce, stejně tak jako druhý kupující v Unii, rovněž tradiční dovozce, nenabývá právo na to, aby jeho referenční množství bylo vypočteno na základě, který zahrnuje množství zboží, které koupil od prvního kupujícího v Unii.

42 Zadruhé takový mechanismus bezpochyby umožňuje prvnímu a druhému kupujícímu v Unii, kteří jsou rovněž tradičními dovozci, aby si opatřili česnek, který byl dovezen v rámci preferenčního sazebního režimu, ačkoliv již nemají licence, které jsou za tímto účelem nezbytné, čímž posilují své postavení na trhu distribuce česneku nad rámec celní kvóty, která jim byla přidělena. Nicméně, jak již bylo konstatováno v bodě 37 tohoto rozsudku, nařízení č. 565/2002 bezpodmínečně nevyhrazuje část kvóty novým dovozcům. Neupravuje navíc ani trh distribuce česneku v Unii, ani neupevňuje postavení různých aktérů na tomto trhu, i když mají zároveň postavení tradičních dovozců ve smyslu tohoto nařízení, tím, že by jim zakazovalo, aby si toto zboží opatřovali u jiného hospodářského subjektu, a to pouze z důvodu, že dříve bylo dováženo v rámci preferenčního sazebního režimu.

43 Avšak aby takový mechanismus prodejů a dalších prodejů zboží mezi hospodářskými subjekty nevedl ani k nepřípustnému vlivu hospodářského subjektu na trh, a zejména k obcházení čl. 5 odst. 3 nařízení č. 565/2002 tradičními dovozci, ani nebyl v rozporu s cílem, podle kterého musí žádosti o licence souviset se skutečnou obchodní činností, je nezbytné, aby se každá etapa tohoto mechanismu uskutečňovala za cenu odpovídající tržní ceně a aby se dovozy v rámci preferenčního sazebního režimu uskutečňovaly na základě licencí, které jejich držitel získal legálně. Předkládajícímu soudu zejména přísluší, aby ověřil, zda každý zúčastněný subjekt obdržel odpovídající protiplnění za dovoz, prodej nebo další prodej dotčeného zboží, která mu umožní, aby si zachoval postavení, které mu bylo přiznáno v rámci správy kvóty.

44 Vzhledem k tomu, že předkládající soud v projednávané věci uvádí, že dotčené zboží bylo převedeno za „náležitou odměnu“ a nebylo zpochybněno, že sporné dovozy uskutečnila společnost L’Olivo, a to prostřednictvím licencí, které tato společnost získala legálně, uvedená podmínka je patrně splněna; předkládajícímu soudu nicméně přísluší, aby tuto skutečnost ověřil.

45 Zatřetí vzhledem k tomu, že je nesporné, že na vlastní účet nového dovozce dotčeného ve věci v původním řízení došlo k propuštění dotčeného zboží do volného oběhu, není takový mechanismus, jako je mechanismus dotčený ve věci v původním řízení, ani v rozporu s cílem omezení spekulativních žádostí o licence, ani s cílem skutečného vstupu nových subjektů na trh dovozu česneku.

46 Pokud jde na druhém místě o subjektivní prvek uvedený v bodě 34 tohoto rozsudku, je úvodem třeba uvést, že jeho zjišťování je ve věci v původním řízení relevantní pouze za předpokladu, že by předkládající soud konstatoval, že dotčený mechanismus je v rozporu s cíli sledovanými nařízením č. 565/2002, přičemž konstatování existence zneužívající praktiky vyžaduje kumulativní splnění objektivního a subjektivního prvku (v tomto smyslu viz rozsudek SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, body 31 až 33).

47 Pokud jde o podmínky, které by umožnily prokázat existenci takového subjektivního prvku, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že k tomu, aby takový mechanismus, jako je ten, který je dotčen ve věci v původním řízení, mohl být považován za mechanismus, jehož hlavním účelem je poskytnout druhému kupujícímu v Unii neoprávněnou výhodu, je nezbytné, aby účelem dovozu bylo poskytnout takovou výhodu tomuto kupujícímu a aby transakce postrádaly pro tyto dovozce, jakož i pro ostatní hospodářské subjekty podílející se na tomto mechanismu, jakékoliv hospodářské a obchodní odůvodnění, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu (obdobně viz rozsudky SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 37, jakož i Cimmino a další, C-607/13, EU:C:2015:448, bod 65).

48 Konstatování předkládajícího soudu, že takový mechanismus nepostrádá hospodářské a obchodní odůvodnění, by se mohlo například zakládat na okolnosti, že prodejní cena zboží byla stanovena na takové úrovni, že dovozcům i ostatním hospodářským subjektům podílejícím se na tomto mechanismu umožňovala mít z dotyčných prodejů zisk považovaný v dotyčném odvětví za běžný nebo obvyklý pro

dotčený druh zboží a transakci (v tomto smyslu viz rozsudek SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 37). Předkládající soud v tomto ohledu uvádí, že dotčené zboží bylo převedeno za „náležitou odměnu“. V tomto kontextu není pouhá skutečnost, že úhrada byla nižší než výše cla, které bylo konkrétně splatné za dovozy mimo kontingent, relevantní, jestliže tato úhrada může být považována v dotyčném odvětví pro dotčený typ zboží a transakci za běžnou nebo obvyklou odměnu, přičemž vnitrostátnímu soudu přísluší, aby tuto skutečnost ověřil.

49 Při určování tohoto může předkládající soud rovněž zohlednit skutečnost, že z výkladu bodu 5 odůvodnění ve spojení s čl. 3 odst. 1 a 4 nařízení č. 565/2002, jakož i čl. 8 odst. 1 a čl. 35 odst. 2 nařízení č. 1291/2000 vyplývá, že dovozci mají povinnost používat licence, které jim byly vydány, a to pod hrozbou sankcí, a že tedy mají skutečný zájem na realizování dovozů – a to včetně nových dovozců – v rámci takové transakce, jako je transakce dotčená v původním řízení (obdobně viz rozsudek SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 37).

50 I kdyby v tomto kontextu bylo zavedení takového mechanismu, jako je mechanismus dotčený v původním řízení, motivováno vůlí prvního nebo druhého kupujícího v Unii využít preferenčního sazebního režimu, a opatřit si tak zboží levnější, než je to, které by bylo dovezeno mimo kvótu, a i když jsou si toho dotyčný dovozce a ostatní dotyčné hospodářské subjekty vědomi, tyto transakce nemohou být *a priori* považovány za transakce, které pro tohoto dovozce a tyto hospodářské subjekty postrádají hospodářské a obchodní odůvodnění (v tomto smyslu viz rozsudky SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 38, jakož i Cimmino a další, C-607/13, EU:C:2015:448, bod 65).

51 Nelze však vyloučit, že za určitých okolností byl takový mechanismus, jako je mechanismus dotčený v původním řízení, zaveden s hlavním cílem vytvořit uměle podmínky vyžadované pro získání preferenčního sazebního režimu. Mezi prvky, které by mohly umožnit prokázat umělou povahu takového mechanismu, patří zejména okolnost, že dovozce, jenž je držitelem licencí, na sebe nevzal žádné obchodní riziko, či dále okolnost, že ziskové rozpětí dovozců je zanedbatelné nebo že cena česneku prodaného dovozcem prvnímu kupujícímu v Unii a poté prvním kupujícím druhému kupujícímu v Unii, je nižší než tržní cena (v tomto smyslu viz rozsudky SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 39, jakož i Cimmino a další, C-607/13, EU:C:2015:448, bod 67).

52 Kromě toho v rozsahu, v němž se předběžná otázka týká čl. 4 odst. 3 nařízení č. 2988/95, postačí připomenout, že toto ustanovení v podstatě stanoví stejná kritéria, která vyplývají z ustálené judikatury Soudního dvora, jako jsou kritéria připomenutá v bodech 32 až 34 tohoto rozsudku, přičemž je třeba uvést, že akty splňující tato kritéria, tedy akty, u nichž je prokázáno, že jejich cílem je získání výhody, která je v rozporu s cíli použitelného unijního práva, tím, že uměle vytvářejí podmínky vyžadované pro získání této výhody, mají podle případu za následek buď nezískání výhody, nebo její odnětí.

53 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou předběžnou otázku odpovědět tak, že čl. 3 odst. 3 nařízení č. 565/2002 a čl. 4 odst. 3 nařízení č. 2988/95 musí být vykládány v tom smyslu, že v zásadě nebrání takovému mechanismu, jako je mechanismus dotčený ve věci v původním řízení, kdy hospodářský subjekt, tradiční dovozce ve smyslu nařízení č. 565/2002, který již vyčerpal své licence umožňující dovoz v preferenčním sazebním režimu, objednal u druhého subjektu, rovněž tradičního dovozce, který takové licence nemá,

— zboží, které je nejprve prodáno mimo Unii společností spojenou s druhým hospodářským subjektem třetímu hospodářskému subjektu, novému dovozci ve smyslu uvedeného nařízení, který je držitelem takových licencí,

— toto zboží je poté propuštěno do volného oběhu v Unii třetím hospodářským subjektem s preferenční celní sazbou, následně prodáno tímto třetím hospodářským subjektem druhému hospodářskému subjektu a

— toto zboží je nakonec převedeno druhým hospodářským subjektem na první hospodářský subjekt, který tak získá zboží dovezené v rámci celní kvóty stanovené týmž prvním nařízením, ačkoliv k tomu nemá nezbytnou licenci.

K nákladům řízení

54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Článek 3 odst. 3 nařízení Komise (ES) č. 565/2002 ze dne 2. dubna 2002, kterým se stanoví postup pro spravování celních kvót a kterým se zavádí systém osvědčení o původu česneku dováženého ze třetích zemí, a čl. 4 odst. 3 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství musí být vykládány v tom smyslu, že v zásadě nebrání takovému mechanismu, jako je mechanismus dotčený ve věci v původním řízení, kdy hospodářský subjekt, tradiční dovozce ve smyslu nařízení č. 565/2002, který již vyčerpal své licence umožňující dovoz v preferenčním sazebním režimu, objednal u druhého subjektu, rovněž tradičního dovozce, který takové licence nemá,

— **zboží, které je nejprve prodáno mimo Unii společností spojenou s druhým hospodářským subjektem třetímu hospodářskému subjektu, novému dovozci ve smyslu uvedeného nařízení, který je držitelem takových licencí,**

— **toto zboží je poté propuštěno do volného oběhu v Unii třetím hospodářským subjektem s preferenční celní sazbou, následně prodáno tímto třetím hospodářským subjektem druhému hospodářskému subjektu a**

— **toto zboží je nakonec převedeno druhým hospodářským subjektem na první hospodářský subjekt, který tak získá zboží dovezené v rámci celní kvóty stanovené týmž prvním nařízením, ačkoliv k tomu nemá nezbytnou licenci.**

Podpisy.